

XI. Wspomaganie ucznia w czytaniu i pisaniu na sprawdzianie/egzaminie gimnazjalnym

1. Uczeń na sprawdzianie i egzaminie gimnazjalnym może korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego w czytaniu i/lub pisaniu wyłącznie na podstawie zalecenia zapisanego w opinii/orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej i/lub zaświadczeniu lekarskim. Wskazane jest, aby członkiem zespołu nadzorującego sprawdzian/egzamin był nauczyciel wspomagający ucznia na co dzień w szkole.
2. Sposób wspomagania ucznia w czasie pracy z zestawem zależy od zaleceń zawartych w opinii/zaświadczeniu.

Wspomaganie ucznia w czytaniu

1. Jeśli opinia/orzeczenie/zaświadczenie nie precyzuje szczegółowo sposobu postępowania i zawiera tylko ogólny zapis o konieczności wspomagania ucznia w czytaniu, wtedy:
  - a. wspomaganie ucznia w czytaniu polega na jednokrotnym przeczytaniu na głos przez nauczyciela całego tekstu zestawu egzaminacyjnego przed rozpoczęciem pracy przez ucznia. W czasie odczytywania tekstu przez nauczyciela uczeń śledzi wzrokiem tekst, a w razie wątpliwości może poprosić o powtórzenie fragmentu,
  - b. odczytując treść poleceń z **arkusza standardowego** (S-1, GH-1, GM-1, G...-1), nauczyciel musi uprzedzić uczniów, że kolejność czytanych możliwych odpowiedzi w zadaniach zamkniętych może być inna, niż w ich arkuszach; nauczyciel odczytuje kolejne odpowiedzi i czeka, aż uczniowie odnajdą je w swoich zestawach, dopiero wtedy przechodzi do czytania treści następnego zadania,
  - c. czas przeznaczony na odczytanie tekstu zestawu egzaminacyjnego nie jest wliczany do czasu trwania sprawdzianu/egzaminu,
  - d. w sali egzaminacyjnej może się znajdować więcej niż jeden uczeń korzystający z takiego sposobu wspomagania w czytaniu,
  - e. jeżeli w sali jest tylko jeden uczeń korzystający z pomocy nauczyciela w czytaniu, nauczyciel wspomagający może dysponować osobnym arkuszem i postępuje jak w punkcie b; w uzasadnionych, szczególnych przypadkach dopuszcza się także możliwość sporządzenia kserokopii arkusza ucznia, zgodnie z zasadami zawartymi w procedurach przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego.
2. Jeśli w opinii/orzeczeniu/zaświadczeniu znajduje się jednoznaczny zapis o konieczności wielokrotnego odczytywania uczniowi tekstu w czasie trwania sprawdzianu/egzaminu, wtedy:
  - a. nauczyciel może dysponować osobnym arkuszem (również w przypadku ucznia pracującego z arkuszem standardowym, wtedy nauczyciel postępuje jak w punkcie 1.b; w uzasadnionych, szczególnych przypadkach dopuszcza się także możliwość sporządzenia kserokopii arkusza ucznia, zgodnie z zasadami zawartymi w procedurach przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego),
  - b. nauczyciel odczytuje tekst zestawu sukcesywnie, czeka na sygnał ucznia o gotowości do pracy z kolejnym zadaniem; na prośbę ucznia powinien przeczytać niezrozumiały dla niego tekst ponownie, nie może jednak wyjaśniać przeczytanych treści czy sugerować odpowiedzi,
  - c. odczytywanie przez nauczyciela tekstu zadań jest wliczone w czas przeznaczony na sprawdzian/egzamin,
  - d. sprawdzian/egzamin tego ucznia musi odbywać się w oddzielnej sali egzaminacyjnej.

Wspomaganie ucznia w pisaniu

1. Uczeń może korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu na podstawie zalecenia zapisanego w opinii/orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej i/lub zaświadczeniu lekarskim. Sposób współpracy nauczyciela i ucznia w czasie sprawdzianu/egzaminu powinien być zgodny ze sposobem pracy przyjętym na codziennych zajęciach. W nagłówku pierwszej strony zestawu egzaminacyjnego należy napisać **„Praca pisana przez nauczyciela wspomagającego”**. Nie wolno dołączać żadnych informacji pozwalających na zidentyfikowanie ucznia lub szkoły (opinii, orzeczeń, zaświadczeń, itp.).
  - a. jeśli uczeń samodzielnie zapisze odpowiedzi na niektóre zadania (np. wykona rysunki), w nagłówku pierwszej strony arkusza należy dodatkowo wymienić numery tych zadań i przy każdym z nich (w tekście zestawu) zapisać stosowną uwagę, np.: *uczeń napisał samodzielnie*,
  - b. jeśli uczeń nie jest w stanie samodzielnie wykonać rysunków, musi opisać nauczycielowi wspomagającemu kolejne czynności niezbędne do ich wykonania,
  - c. na sprawdzianie w VI klasie nauczyciel wspomagający zapisuje tekst dyktowany przez ucznia, nie pytając go o rozstrzygnięcia ortograficzne i interpunkcyjne (kryteria uwzględniają taką sytuację),
  - d. na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej uczeń sygnalizuje nauczycielowi wspomagającemu:
    - ✓ jak ma zapisać wyrazy, w których obowiązują zasady użycia znaków ch, h, rz, ż, ó, u,
    - ✓ kiedy rozpoczyna się nowe zdanie (duża litera na początku),
    - ✓ jakie znaki interpunkcyjne ma postawić i gdzie (w tym występujące na końcu zdań).

Uwaga. O powyższe zasady nauczyciel może dopytać ucznia po napisaniu odpowiedzi na wszystkie zadania. Musi wtedy wspólnie z uczniem zaplanować, ile czasu jest im potrzebne i w którym momencie taka korekta powinna nastąpić (np. 10 – 15 min. przed wyznaczonym końcem pracy).

Rygor organizacyjny związane z korzystaniem z pomocy nauczyciela wspomagającego

1. Osobna sala.
2. W przypadku, gdy uczeń korzysta z wielokrotnego (sukcesywnego) odczytywania tekstu i/lub pomocy nauczyciela w zapisywaniu odpowiedzi, przebieg sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego jest utrwalany na taśmie magnetofonowej (dyktafonie), zgodnie z następującymi zasadami:
  - a. należy przygotować kasetę (kasety) o długości umożliwiającej nagranie całego sprawdzianu (danej części egzaminu), przygotować sprzęt nagrywający i sprawdzić jego działanie oraz zaplanować sposób postępowania w przypadku awarii (np. zapasowa kaseeta, zapasowy magnetofon),
  - b. kasetę należy następująco opisać: rodzaj egzaminu (sprawdzian, egzamin gimnazjalny - część humanistyczna, egzamin gimnazjalny - część matematyczno-przyrodnicza, egzamin gimnazjalny – część z języka obcego), kod szkoły, kod ucznia, rodzaj zestawu (np. A1),
  - c. po zakończeniu sprawdzianu/egzaminu kasetę z nagraniem należy spakować razem z pracą ucznia do bezpiecznej koperty, a na kopercie, opisanej zgodnie z instrukcją, zamieścić informację o liczbie dołączonych kaset.

Uwaga: nie nagrywa się sprawdzianu/egzaminu, w czasie którego pomoc nauczyciela ogranicza się do jednokrotnego odczytania tekstu zestawu egzaminacyjnego przed rozpoczęciem pracy ucznia (uczniów).